

Profesörler ile sohbet–1: kardeşlik, özgürlük, adalet, bilim, sanat ve mutluluk gibi şeyler

Mehmet Akşit

Üniversitemizin Protestan papazı bir gün beni telefonla aradı: “Profesör Akşit, sizi bizim kulübe çağırmak istiyoruz, gelerseniz seviniriz”. “Tabi memnuniyetle. Hangi konuda benimle görüşmek istemiştiniz?”. “Her şeyden önce sizinle tanışmak isteriz. Ayrıca, çeşitli güncel konularda sizin görüşlerinizi almak istiyoruz. Din, toplum, kültür, bunun gibi şeyler. Amacımız sohbet. Başka bir şey değil”.

Açık kapıdan odaya girdiğim zaman çoğu üniversitemizde profesör ya da idareci olarak çalışan yirmi kadar kişi ile karşılaşıyorum. “Akşit Bey. Biz de sizi bekliyorduk. Hoş geldiniz”. Herkesin elini sıktıktan sonra bana gösterilen koltuğun ucuna ilişiyorum.

Hal hatır sorma faslı bittikten sonra ilk soruyu sevimli üniversite papazımız soruyor. “İnancınızı nasıl tanımlıyorsunuz? Belirli bir akıma ya da tarikata bağlı mısınız?”. “Müslüman’ım. Belli bir akıma ve tarikata bağlı değilim”. “Ama etkilendiğiniz bir kaynak, bir yorum olmalı”. “Tasavvufun getirdiği yorumun beni etkilediğini söyleyebilirim”. Tasavvuf sözünü duyan bir kaç kişi kaşlarını kaldırmak bana ilgi ile bakıyor. “Peki, bazı tasavvuf grupların yaptığı pratik uygulamaları takip ediyor musunuz?”. “Yok hayır”. Benim bu sözlerim üzerine odadakiler sanki hayal kırıklığına uğruyor. Bana karşı ilgi bir an için dağılıyor. Hatta bazıları beni unutup aralarında sohbete başlıyorlar.

“Ama beyler ben İslamiyet’i Piet ve Klaas gibi bir ad olarak değil bir sıfat olarak görüyorum”. Bu sözlerle ayağa kalkarak elimdeki boş çay fincanını yavaşça masanın üzerine koyuyorum. “Yani beyler bu kuru bir söz değil. İnsanlığın başından beri var olan bir sıfat, bir özellik”. Bakışlar tekrar

bana çevriliyor: “Nasıl yani? İnsanlığın başı ile bunun ne ilgisi var?”. “Kelime anlamı olarak Allah’a inanarak barış içinde huzura kavuşmak ya da Allah’a teslim olmak, diyebiliriz. Ancak başka tanımlamalar da yapabiliriz. İnsanın var olduğu zamandan beri bilinen bütün yüce değerleri benimsemek, yüce bir ahlakın var olduğuna inanmak diyebiliriz. “Nasıl yani İsa Mesih?”. “Evet, İsa peygamber, havariler, Musa peygamber, İbrahim peygamber, daha nice birçok peygamberler, hepsiyle beraber, Muhammed peygamber. Bütün bunlar birbirinden ayrılamaz. İslam kelimesi altında bence hepsi birleşmiştir [1-4]”.

Bardağıma çay koyup yerime oturuyorum. Sol yanımda oturan Kimya profesörü olan şahıs sandalyesinde ileri geri sallanarak bana doğru dönüyor: “Ben eskiden daha inançlıydım. Bilimde ilerledikçe inancım zayıfladı. Sizde aynı duygular içinde misiniz?”. “Günde en az dört saat bilgisayar bilimleri, matematik, fizik, felsefe gibi konularda kafa patlatan biri olarak elbette inanıyorum dediğim bir dine kendi aklım ve kalbimle çelişmeden inanmak zorundayım. Eğer çelişki ortaya çıkarsa inancım zayıflar. Ancak bende böyle bir çelişki yok”. Kimya profesörü dudaklarını bükerek başını sağa sola sallıyor. Ben sözlerime devam ediyorum: “Tabii ki ben çelişki yok diyorsam kendi din yorumuma göre bir çelişki yok diyorum. Ancak başkası değişik, hatta benim benimseyemeyeceğim bir yorum getirirse o yorum belki aklımla ya da kalbimle çelişebilir. Ben sadece kendi fikrimi söylüyorum. Bilimsel analiz ve sentez yapmıyorum. Eğer yapsaydım önce çeşitli yorumları belirli bir çerçevede belirtmem ve karşılaştırmam gerekirdi”.

Ortayı kısa bir sessizlik kaplıyor. Kimya profesörü itinalı bir şekilde sözlerine devam

ediyor: “Yani herkes kendi yorumunu yapabilir mi?”. “Elbet yapabilir. İleride Yaratıcının huzuruna çıktığımız zaman, ben sorumlu değilim, bana bunları filan hoca söyledi diyecek değiliz herhalde. Herkesin sorumluluğu var. Zaten Kuran’da Allah bize defalarca düşünmememiz gerektiğini söylüyor [5-6]. Bence akademik araştırma yapan kişilerin bu konuda daha çok sorumluluğu var“. Bu sözlerim üzerine odanın diğer bir köşesinde oturan emekli profesör bana itiraz ediyor. “Şimdi söyleyin bana. İlk insandan beri günümüze gelen bu inanç nedir? Afganistan İslam Cumhuriyeti mi? İran mı?”. Odada oturan bir kaç kişi söze karışıyor. “Irak’ı ve Saddam Hüseyin’i unutmayın”. “Sudan’a ne demeli”. Matematik profesörü olan kişi ortaya atılıyor: “Nijerya’yı da unutmayın. Gazetede okudunuz. Zina yaptı diye zavallı kadını taşıyacaklar. Bütün bu ülkelerde bir sefalet, bir vahşet sürüp gidiyor”.

Ben sakın bir şekilde çayımın bir yudum alıyorum. “Ben dünyanın en iyi matematikçisiyim desem en iyi matematikçisi olur muyum? Bu ülkeler de sadece biz İslam ülkesiyiz diyerek bir yere varamazlar. Nasıl anlayacağız bu ülkelerin gerçek İslam ülkesi olup olmadıklarını? Biz bilimde ne yapıyoruz? Belli bir karara varmak için ölçmeler yapıyoruz değil mi? Önce bakmak lazım bu ülkenin insanları birbirleri ile kardeşçe yaşıyorlar mı? Özgürler mi? Sonra bakmak lazım adalet yerleşmiş mi? Bilimde ileri gitmişler mi? Sanatta nereye varmışlar? İnsanları mutlu mu? Eğer bu gibi değerlere ulaşmışlarsa onlar inançlarında da ileri gitmişler demektir. Ancak şunu unutmayın. Bu ülkelerin hemen hepsi dış devletler tarafından saldırıya uğramış, işgal edilmiş ve sömürülmüş ülkelerdir. Bütün kusuru bu zavallı insanlara atmamak gerek”.

Kimya profesörü olan şahıs ayağa kalkıyor. Odanın içerisinde bir tur atıp yerine oturuyor. “Hocam siz bizim kafamızı karıştırdınız. Biz İslam dinini, İran ve Sudan gibi ülkelerin kapsamında değerlendiriyorduk. Geri kalmışlık ve

bağnazlık olarak biliyorduk. Hani neydi o, beş ya da altı şarta sıkıştırılmış bir din diye biliyorduk”. ”İslam’ın ve imanın şartları diye belirtilen maddeleri mi diyorsunuz?”. “Evet, evet, işte onları kastediyorum”. “Yani bu şartlar uydurma mı?”. “Şimdi bakın. Aslında Müslüman olmak ve Allah’ın takdirini kazanmak çok kolaydır. Peygamberimiz Muhammed’e sormuşlar. O da çok kolay demiş. Bu maddeleri sıralamış. Kul hakkı da yemezsen işin kolay korkma demiş. Herkes sanatkâr olacak diye bir şey yok. Ancak toplum genelinde düşünürsek o toplumun inançta ne kadar ileri gittiğini anlamak için erişilen kalite değerlerine bakmak gerekir”. “Peki, bunlar ulaşılabilecek değerler mi?”. “İşte insanlığın sahip olduğu bütün yüce değerler bunun delili. Peygamberler, veliler, dervişler, insanlığa hizmet etmiş olan bilim adamları, iyilikseverler”.

Üniversitemizin senato üyesi şahıs bardağıma yeniden çay koyarken yüzüme bakarak: “Yani hocam, İslamiyet, kardeşlik, özgürlük, adalet, bilim, sanat ve mutluluk gibi şeyleri mi içeriyor?” Ben gülümseyerek: “Hayır içermiyor, bizi onlara ulaştırıyor. Hem de bir milyar yıldır”. Herkes koltuğunun arkasına yaslanarak düşünmeye başlıyor. (Devam edecek)

Kaynaklar:

1. “Dini dosdoğru tutun ve onda ayrılığa düşmeyin!” diye Nûh’a emrettiğimizi, sana vahiy ettiğimizi, İbrâhim’e, Mûsâ’ya ve İsâ’ya emrettiğimizi size de din kıldık. Şura, 13.
2. İbrahim bunu kendi oğullarına da vasiyet etti, Yakub da öyle: “Oğullarım! Allah sizin için bu dini (İslâm’ı) seçti. Siz de ancak Müslümanlar olarak ölün” dedi. Bakara, 132.
3. Deyin ki: "Biz Allah’a, bize indirilene (Kur’an’a), İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve Yakuboğullarına indirilene, Mûsâ ve İsa’ya verilen (Tevrat ve İncil) ile bütün diğer peygamberlere Rab’lerinden verilene iman ettik. Onlardan hiçbirini diğerinden ayırt etmeyiz ve biz ona teslim olmuş kimseleriz". Bakara, 136.
4. Allah katında din İslam’dır. Al-i İmran, 19.
5. Hiç akıl etmez, düşünmez misiniz? Nahil, 17
6. Belli ki bunda düşünenler için çok büyük bir belirti var, Nahil, 69.

25 Şubat 2007

© 2007 Mehmet Akşit. Ancak ticari olmamak ve kaynak göstermek koşulu ile kullanılabilir.

<http://aksit.net>